

Шевченко К. М.

ШЗ1 Математика. 2 клас. II семестр (за підручником Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницької) / К. М. Шевченко, Т. Г. Кролевець, Г. В. Щербак. — Х. : Вид. група «Основа», 2017. — 236, [4] с. — (Серія «Початкова школа. Мій конспект»).

ISBN 978-617-00-3149-5.

Посібник містить орієнтовне календарно-тематичне планування та розробки компетентнісно орієнтованих уроків математики у 2-му класі (II семестр), складені відповідно до вимог оновленої навчальної програми (у редакції 2016 р.), Орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1–4-х класів (Наказ МОН від 19.08.2016 № 1009) за підручником Ф. М. Рівкінд, Л. В. Оляницької (К. : Видавничий дім «Освіта», 2012).

Зміст конспектів уроків дібраний з метою формування *предметної*, а саме *математичної компетентності* (цілісне сприйняття світу, розуміння ролі математики у пізнанні дійсності; розпізнавання проблем, які розв'язуються із застосуванням математичних методів; здатність розв'язувати сюжетні задачі, логічно міркувати, виконувати дії за алгоритмом, обґрунтовувати свої дії; уміння користуватися математичною термінологією, знаковою і графічною інформацією; уміння орієнтуватися на площині та у просторі; здатність застосовувати обчислювальні навички й досвід вимірювання величин у практичних ситуаціях), та *ключових компетентностей* (уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду математичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді, вироблення в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок).

Задля зручності використання всі розробки розміщені на окремих аркушах. Поля для записів дозволять творчому вчителю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні плани-конспекти уроків курсу.

Для вчителів початкової школи.

УДК 37.016

ЗМІСТ

Орієнтовне календарно-тематичне планування	6
Множення і ділення. Таблицне множення і ділення	9
<i>Урок 65.</i> Дія множення. Знак множення. Заміна виразів на додавання виразами на множення і виразів на множення виразами на додавання	9
<i>Урок 66.</i> Назви компонентів при множенні. Читання рівностей. Задачі на множення	13
<i>Урок 67.</i> Переставний закон множення. Використання переставного закону множення при знаходженні значень виразів	17
<i>Урок 68.</i> Таблиця множення числа 2. Задачі на множення. Знаходження периметра квадрата зручним способом	19
<i>Урок 69.</i> Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 2. Збільшення числа у кілька разів. Порівняння задач на збільшення числа на кілька одиниць і на збільшення числа у кілька разів	23
<i>Урок 70.</i> Розв'язування і порівняння задач на ділення на рівні частини і на ділення на вміщення	26
<i>Урок 71.</i> Взаємозв'язок дій множення і ділення. Порівняння таблиці множення числа 2 і таблиці ділення на число 2	29
<i>Урок 72.</i> Порівняння таблиці множення числа 2 і таблиці ділення на число 2. Розв'язування і порівняння задач на ділення на рівні частини і на ділення на вміщення	33
<i>Урок 73.</i> Порядок виконання дій у виразах, які містять дії додавання, віднімання, множення і ділення без дужок	37
<i>Урок 74.</i> Назви компонентів при діленні. Зменшення числа на кілька одиниць і у декілька разів. Розв'язування задач на ділення	40
<i>Урок 75.</i> Порядок дій у виразах. Знаходження невідомого дільника і частки. Порівняння виразів	43
<i>Урок 76.</i> Розв'язування задач зазначених видів. Знаходження значень виразів. Самостійна робота	47
<i>Урок 77.</i> Множення одиниці на будь-яке число. Множення будь-якого числа на 1. Ділення будь-якого числа самого на себе	50
<i>Урок 79.</i> Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	53
<i>Урок 80.</i> Таблиця множення числа 3. Розв'язування задач	57
<i>Урок 81.</i> Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3. Правило виконання порядку дій у виразах без дужок і з дужками	60
<i>Урок 82.</i> Взаємозв'язок дії ділення і множення. Складання задач за рівностями, її розв'язування. Складання рівностей на множення і ділення за малюнком	63
<i>Урок 83.</i> Складання таблиці ділення на число 3. Порівняння таблиці множення числа і таблиці ділення на число 3. Розв'язування і порівняння задач на ділення	67
<i>Урок 84.</i> Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3 і таблиці ділення на число 3. Знаходження сторони рівностороннього трикутника за даним периметром	70
<i>Урок 85.</i> Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3 і таблиці ділення на число 3. Розв'язування задач з буквеними даними	73

<i>Урок 86.</i>	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3 і таблиці ділення на число 3. Розв'язування задач	78
<i>Урок 87.</i>	Таблиця множення числа 4. Обчислення виразів без дужок. Складання задачі за розв'язанням	83
<i>Урок 88.</i>	Порівняння таблиць ділення на число 4 і множення числа 4. Знаходження невідомого множника. Побудова трикутника і доповнення його до чотирикутника	87
<i>Урок 89.</i>	Порівняння таблиць ділення на число 4 і множення числа 4. Знаходження невідомого множника. Побудова трикутника і доповнення його до чотирикутника	90
<i>Урок 91.</i>	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	93
<i>Урок 92.</i>	Знаходження невідомого дільника і діленого	97
<i>Урок 93.</i>	Знаходження значень числових виразів з дужками і без дужок. Порівняння задач та їх розв'язування	100
<i>Урок 94.</i>	Таблиця множення числа 5. Порівняння виразів. Розв'язування задач	103
<i>Урок 95.</i>	Таблиця ділення на 5. Порівняння таблиці множення числа 5 і таблиці ділення на число 5. Розв'язування задач різних видів	106
<i>Урок 96.</i>	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 5 і таблиці ділення на число 5. Складання задачі за її розв'язанням	109
<i>Урок 97.</i>	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 5 і ділення на число 5	112
<i>Урок 98.</i>	Знаходження значень виразів. Побудова квадрата і знаходження його периметра	115
<i>Урок 99.</i>	Таблиця множення числа 6 (<i>ознайомлення</i>)	118
<i>Урок 100.</i>	Одиниці вимірювання часу. Співвідношення між одиницями часу. Визначення часу за годинником	121
<i>Урок 101.</i>	Визначення часу за годинником. Одиниці часу, пов'язані з обертанням небесних тіл, — доба, місяць, рік	124
<i>Урок 102.</i>	Розв'язування задач, пов'язаних з одиницями вимірювання часу. Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 6	127
<i>Урок 103.</i>	Повторення і закріплення вивченого	130
<i>Урок 104.</i>	Таблиця ділення на число 6. Порівняння таблиць множення на число 6 і ділення на число 6. Складання задачі за схемою	135
<i>Урок 105.</i>	Розв'язування задач різними способами. Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 6 і таблицю ділення на число 6	138
<i>Урок 106.</i>	Зменшення числа на кілька одиниць і зменшення числа у декілька разів. Розв'язування задач на різницею і кратне порівняння чисел	142
<i>Урок 107.</i>	Зменшення числа на кілька одиниць і зменшення числа у декілька разів. Розв'язування задач на різницею і кратне порівняння чисел	145
<i>Урок 108.</i>	Таблиця множення числа 7 (<i>ознайомлення</i>). Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 7	148
<i>Урок 109.</i>	Встановлення порядку дій і знаходження значень виразів, у яких більше двох дій. Розв'язування задач	152
<i>Урок 110.</i>	Таблиця ділення на число 7 (<i>ознайомлення</i>). Порівняння таблиць множення числа 7 і ділення на число 7. Обчислення значень виразів з опорою на дані таблиці	155
<i>Урок 111.</i>	Складання виразів за таблицею. Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на число 7	158

<i>Урок 113.</i>	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	160
<i>Урок 114.</i>	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на число 7. Порівняння виразів. Самостійна робота	163
<i>Урок 115.</i>	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на число 7. Порівняння виразів	167
<i>Урок 116.</i>	Складання виразів і знаходження їх значень. Зміна добутку зі зміною одного з множників. Визначення часу за годинником	171
<i>Урок 117.</i>	Таблиця множення числа 8 (<i>ознайомлення</i>). Порівняння виразів. Знаходження значення виразів без дужок. Розв'язування задач	174
<i>Урок 118.</i>	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 8. Знаходження периметра прямокутника. Многокутники	178
<i>Урок 119.</i>	Таблиця ділення на 8 (<i>ознайомлення</i>). Розв'язування виразів. Розв'язування задач вивчених видів	181
<i>Урок 120.</i>	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 8 і таблицю ділення на число 8. Розв'язування задач з числовими даними	184
<i>Урок 121.</i>	Узагальнення і систематизація знань.	187
<i>Урок 122.</i>	Таблиця множення числа 9 (<i>ознайомлення</i>). Розв'язування задач різних видів	190
<i>Урок 123.</i>	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 9	193
<i>Урок 124.</i>	Таблиця ділення на число 9 (<i>ознайомлення</i>). Порівняння таблиці множення числа 9 і таблиці ділення на число 9. Істинні і хибні рівності і нерівності. Порівняння виразів і чисел. . .	196
<i>Урок 125.</i>	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 9 і таблицю ділення на число 9. Множення нуля на будь-яке число. Множення будь-якого числа на 0. Ділення 0 на будь-яке число. Неможливість ділення на 0	199
<i>Урок 126.</i>	Множення і ділення числа на 10. Ділення круглих чисел на 10. Розв'язування задач вивчених видів	202
<i>Урок 127.</i>	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 9 і таблицю ділення на число 9. Самостійна робота	205
<i>Урок 128.</i>	Розв'язування задач різних видів	208
<i>Урок 130.</i>	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	211
Повторення вивченого у 2-му класі		215
<i>Урок 131.</i>	Порівняння чисел. Розв'язування задач на знаходження суми	215
<i>Урок 132.</i>	Знаходження значень виразів зі змінною. Додавання і віднімання чисел у межах 100. Побудова відрізків	218
<i>Урок 133.</i>	Додавання і віднімання чисел з переходом через розряд. Розв'язування рівнянь. Розв'язування задач	221
<i>Урок 134.</i>	Додавання і віднімання чисел з переходом через розряд. Дії з іменованими числами	224
<i>Урок 135.</i>	Табличне множення і ділення	227
<i>Урок 136.</i>	Підсумковий урок-подорож	231
Література та Інтернет-ресурси		237

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

II семестр

№ з/п	Тема уроку	Дата
Множення і ділення. Таблицне множення і ділення		
65	Дія множення. Знак множення. Заміна виразів на додавання виразами на множення і виразів на множення виразами на додавання	
66	Назви компонентів при множенні. Читання рівностей. Задачі на множення	
67	Переставний закон множення. Використання переставного закону множення при знаходженні значень виразів	
68	Таблиця множення числа 2. Задачі на множення. Знаходження периметра квадрата зручним способом	
69	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 2. Збільшення числа у кілька разів. Порівняння задач на збільшення числа на кілька одиниць і на збільшення числа у кілька разів	
70	Розв'язування і порівняння задач на ділення на рівні частини і на ділення на вміщення	
71	Взаємозв'язок дій множення і ділення. Порівняння таблиці множення числа 2 і таблиці ділення на число 2	
72	Порівняння таблиці множення числа 2 і таблиці ділення на число 2. Розв'язування і порівняння задач на ділення на рівні частини і на ділення на вміщення	
73	Порядок виконання дій у виразах, які містять дії додавання, віднімання, множення і ділення без дужок	
74	Назви компонентів при діленні. Зменшення числа на кілька одиниць і у декілька разів. Розв'язування задач на ділення	
75	Порядок дій у виразах. Знаходження невідомого дільника і частки. Порівняння виразів	
76	Розв'язування задач зазначених видів. Знаходження значень виразів. Самостійна робота	
77	Множення одиниці на будь-яке число. Множення будь-якого числа на 1. Ділення будь-якого числа на один. Ділення будь-якого числа самого на себе	
78	Контрольна робота № 5. Тематичне оцінювання	
79	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	
80	Таблиця множення числа 3. Розв'язування задач	
81	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3. Правило виконання порядку дій у виразах без дужок і з дужками	
82	Взаємозв'язок дії ділення і множення. Складання задачі за рівностями, її розв'язування. Складання рівностей на множення і ділення за малюнком	
83	Складання таблиці ділення на число 3. Порівняння таблиці множення числа і таблиці ділення на число 3. Розв'язування і порівняння задач на ділення	
84	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3 і таблиці ділення на число 3. Знаходження сторони рівностороннього трикутника за даним периметром	
85	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3 і таблиці ділення на число 3. Розв'язування задач з буквеними даними	
86	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 3 і таблиці ділення на число 3. Розв'язування задач	
87	Таблиця множення числа 4. Обчислення виразів без дужок. Складання задачі за розв'язанням	
88	Порівняння таблиць ділення на число 4 і множення числа 4. Знаходження невідомого множника. Побудова трикутника і доповнення його до чотирикутника.	

№ з/п	Тема уроку	Дата
89	Порівняння таблиць ділення на число 4 і множення числа 4. Знаходження невідомого множника. Побудова трикутника і доповнення його до чотирикутника	
90	Контрольна робота № 6. Тематичне оцінювання	
91	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	
92	Знаходження невідомого дільника і діленого	
93	Знаходження значення числових виразів з дужками і без дужок. Порівняння задач та їх розв'язування	
94	Таблиця множення числа 5. Порівняння виразів. Розв'язування задач	
95	Таблиця ділення на 5. Порівняння таблиці множення числа 5 і таблиці ділення на число 5. Розв'язування задач різних видів	
96	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 5 і таблиці ділення на число 5. Складання задачі за її розв'язанням	
97	Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 5 і ділення на число 5	
98	Знаходження значень виразів. Побудова квадрата і знаходження його периметра	
99	Таблиця множення числа 6 (<i>ознайомлення</i>)	
100	Одиниці вимірювання часу. Співвідношення між одиницями часу. Визначення часу за годинником	
101	Визначення часу за годинником. Одиниці часу, пов'язані з обертанням небесних тіл, — доба, місяць, рік	
102	Розв'язування задач, пов'язаних з одиницями вимірювання часу. Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 6	
103	Повторення і закріплення вивченого	
104	Таблиця ділення на число 6. Порівняння таблиць множення на число 6 і ділення на число 6. Складання задачі за схемою	
105	Розв'язування задач різними способами. Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 6 і таблицю ділення на число 6	
106	Зменшення числа на кілька одиниць і зменшення числа у декілька разів. Розв'язування задач на різницеve і кратне порівняння чисел	
107	Зменшення числа на кілька одиниць і зменшення числа у декілька разів. Розв'язування задач на різницеve і кратне порівняння чисел.	
108	Таблиця множення числа 7 (<i>ознайомлення</i>). Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 7	
109	Встановлення порядку дій і знаходження значення виразів, у яких більше двох дій. Розв'язування задач	
110	Таблиця ділення на число 7 (<i>ознайомлення</i>). Порівняння таблиць множення числа 7 і ділення на число 7. Обчислення значень виразів з опорою на дані таблиці	
111	Складання виразів за таблицею. Обчислення значень виразів з опорою на таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на число 7	
112	Контрольна робота № 7. Перевірка сформованості навичок усних обчислень	
113	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	
114	Розв'язання задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на число 7. Порівняння виразів. Самостійна робота	
115	Розв'язання задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на число 7. Порівняння виразів	
116	Складання виразів і знаходження їх значень. Зміна добутку із зміною одного з множників. Визначення часу за годинником	

№ з/п	Тема уроку	Дата
117	Таблиця множення числа 8 (<i>ознайомлення</i>). Порівняння виразів. Знаходження значення виразів без дужок. Розв'язування задач	
118	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 8. Знаходження периметра прямокутника. Многокутники	
119	Таблиця ділення на 8 (<i>ознайомлення</i>). Розв'язування виразів. Розв'язування задач вивчених видів	
120	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 8 та таблицю ділення на число 8. Розв'язування задач з числовими даними	
121	Узагальнення і систематизація знань	
122	Таблиця множення числа 9 (<i>ознайомлення</i>). Розв'язування задач різних видів	
123	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 9	
124	Таблиця ділення на число 9 (<i>ознайомлення</i>). Порівняння таблиці множення числа 9 і таблиці ділення на число 9. Істинні і хибні рівності і нерівності. Порівняння виразів і чисел	
125	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 9 і таблицю ділення на число 9. Множення нуля на будь-яке число. Множення будь-якого числа на 0. Ділення 0 на будь-яке число. Неможливість ділення на 0	
126	Множення і ділення числа на 10. Ділення круглих чисел на 10. Розв'язування задач вивчених видів	
127	Розв'язування задач і виразів з опорою на таблицю множення числа 9 і таблицю ділення на число 9. Самостійна робота	
128	Розв'язування задач різних видів	
129	Контрольна робота № 8. Тематичне оцінювання	
130	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення і систематизація знань	
Повторення вивченого у 2-му класі		
131	Порівняння чисел. Розв'язування задач на знаходження суми	
132	Знаходження значення виразів зі змінною. Додавання і віднімання чисел у межах 100. Побудова відрізків	
133	Додавання і віднімання чисел з переходом через розряд. Розв'язування рівнянь Розв'язування задач	
134	Додавання і віднімання чисел з переходом через розряд. Дії з іменованими числами	
135	Табличне множення і ділення	
136	Підсумковий урок-подорож	

Примітка. У чинній навчальній програмі не зазначено чітку послідовність розділів курсу та кількість годин для їх вивчення (подане планування є *орієнтовним* та може бути скориговане вчителем, зважаючи на конкретну навчальну ситуацію в класі та педагогічну доцільність).

Матеріали для проведення уроків контролю навчальних досягнень розміщено в окремих посібниках Видавничої групи «Основа».

МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ. ТАБЛИЧНЕ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

Дата _____

Клас _____

УРОК 65. ДІЯ МНОЖЕННЯ. ЗНАК МНОЖЕННЯ. ЗАМІНА ВИРАЗІВ НА ДОДАВАННЯ ВИРАЗАМИ НА МНОЖЕННЯ І ВИРАЗІВ НА МНОЖЕННЯ ВИРАЗАМИ НА ДОДАВАННЯ

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** ознайомити учнів з назвами чисел при множенні; формувати вміння читати приклади на множення; закріплювати обчислювальні прийоми додавання і віднімання; розвивати вміння розв'язувати задачі на множення; розвивати критичне мислення, вміння виділяти головне;
- **формування ключових компетентностей:**
 - уміння вчитися:** розвивати вміння організовувати своє робоче місце, планувати власні дії, оцінювати свою роботу та діяльність однокласників; розвивати пізнавальний інтерес;
 - комунікативної:** розвивати математичне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання з використанням математичних термінів;
 - соціальної:** розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу, докладати власних зусиль для досягнення спільного результату;
 - громадянської:** виховувати чуйне ставлення до інших людей, дбайливе ставлення до природи.

Тип уроку: урок формування нових знань.

Основні терміни і поняття: дія множення, знак множення.

Міжпредметні зв'язки: літературне читання.

Обладнання: малюнки із зображеннями Білосніжки, будиночка гномів, 7-ми гномів із малюнками-завданнями; розмальовка.

ХІД УРОКУ

І. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1. Організація класу

Всі почули ми дзвінок —
Він покликав на урок.
Зараз сядуть лиш дівчата,
А за ними і хлоп'ята.

2. Актуалізація опорних знань (з використанням прийому «Інтрига»)

— Хто поведе нас із собою сьогодні до країни Математики?

- Жила я у гномів, ласкава та ніжна,
І пташок я слухала спів дивовижний,
Волосся моє — мов нічка,
А личко — як сніг... Мене звуть... (Білосніжка).

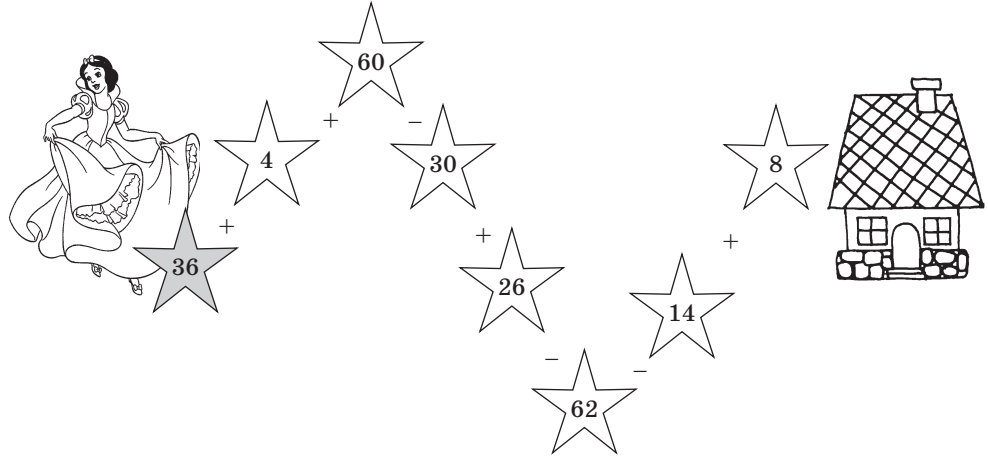
Повідомлення «Довідкового бюро»

«Білосніжка» — назва казки братів Грімм, а також ім'я її головного персонажу. Білосніжка — красива дівчина, яку зла мачуха вигнала у ліс. Вона знайшла притулок у жителів лісу — семи гномів. Зла заздрисниця отруїла Білосніжку яблуком, але та ожила від поцілунку прекрасного принца. Ця казка була створена в Німеччині. Також за казкою зняли мультфільм. Порівняти цей твір можна із твором О. С. Пушкіна — «Казкою про мертву царівну та сімох богатирів» та східноафриканською казкою «Чарівне

дзеркало», де замість семи гномів чи семи богатирів діює десять мисливців. Раджу вам прочитати казку братів Грімм «Білосніжка», або переглянути знаменитий мультфільм «Білосніжка і семеро гномів», що вийшов у 1937 році на студії Уолта Діснея.

1) Усні обчислення (фронтальна робота з використанням прийому «Коментування»).

— Допоможемо Білосніжці дістатися будиночку гномів, скористуємося математичним ланцюжком.

$36 + 4 + 60 - 30 + 26 - 62 - 14 + 8 = 28$ (Число-відповідь відповідає кількості учнів у класі.)

2) Каліграфічна хвилинка (з використанням прийому «Мікрофон»).

— Охарактеризуйте це число. (Двоцифрове, два десятки та 8 одиниць; це число третього десятку, попереднє — 27; наступне — 29.)

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Повідомлення теми та мети уроку (з використанням прийому «Інтрига»)

— Гноми, як і Білосніжка, дуже працьовиті. у кожного із гномів — своя робота. Давайте допоможемо героям та виконаємо їхні завдання.

1) Перший гном зайнятий консервуванням. Для кожного гнома він заготовив 3 баночки варення. Скільки було гномів? (7)

— Отже, кожен отримав по 3 банки.

— Скільки всього заготовив?

— Як це запишемо?

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 21$$

— Навіщо гном для всіх заготовляє варення? (Відповіді учнів: тому що піклується про своїх рідних.)

2) Другий гном висаджував на 6 галявинах квіти. На кожній галявині він висаджував по 7 квіточок. Скільки всього квітів посадив гном?

$$(7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 42)$$

- Шостий гном приніс наступне завдання.
- С. 90, № 518 (фронтальна робота з використанням прийому «Я — вчитель»).
- Сьомий гном пропонує останнє завдання.
- С. 91, № 519 (робота в міні-групах з використанням прийому «Два — чотири — всі разом»).

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

1. Домашнє завдання

С. 67, № 410; 411.

— На згадку про Білосніжку і її друзів — семеро гномів, отримайте розмальовку.

2. Рефлексія

- Чого навчилися на уроці?
- Які поняття вивчили?
- Що таке множення?
- У яких випадках можна замінювати приклад на додавання прикладом на множення?
- Що особливо сподобалося на уроці?

Самооцінювання результатів навчальної діяльності учнів

- Я все зрозумів на уроці і можу пояснити іншим.
- Я зрозумів тему, але мені ще потрібна допомога.
- Було важко. Я не все зрозумів до кінця.

УРОК 66. НАЗВИ КОМПОНЕНТІВ ПРИ МНОЖЕННІ. ЧИТАННЯ РІВНОСТЕЙ. ЗАДАЧІ НА МНОЖЕННЯ

Дата _____

Клас _____

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** ознайомити учнів з назвами чисел при множенні; формувати вміння читати приклади на множення; повторити назви чисел при додаванні та відніманні; закріплювати обчислювальні прийоми додавання і віднімання; розвивати вміння розв'язувати задачі на множення;
- **формування ключових компетентностей:**
 - уміння вчитися:* розвивати вміння організовувати своє робоче місце, планувати власні дії, оцінювати свою роботу та діяльність однокласників; розвивати пізнавальний інтерес;
 - комунікативної:* розвивати математичне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання з використанням математичних термінів;
 - соціальної:* розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу, докладати власних зусиль для досягнення спільного результату;
 - громадянської:* розширити знання учнів про вид народного мистецтва — вишивку; виховувати повагу до традицій нашого народу.

Тип уроку: урок формування нових знань.

Основні терміни і поняття: назви чисел при множенні.

Міжпредметні зв'язки: літературне читання, мистецтво.

Обладнання: бочечки-лото із числами; книга братів Грім «Білосніжка» або малюнок до зачину казки; картки для роботи в парах; картки із символами (або презентація, на кожному слайді відповідний символ — 9 слайдів); відеоролик «Це наше і це твоє. Вишивка».

ХІД УРОКУ

І. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1. Організація класу

2. Актуалізація опорних знань

1) Усні обчислення.

«Інтелектуальна розминка» (фронтальна робота)

— Що таке множення?

— У яких випадках можна замінювати приклад на додавання прикладом на множення?

— Що показує в прикладі на множення кожне число? (Перше число — число, яке беремо доданком, друге число — число, яке показує, скільки однакових доданків.)

2) Гра «Виграш у лотерею» (фронтальна робота).

Учень, який виграє в лотерею (у якого бочечка із відповідним числом, на розсуд учителя) нагадує, що робили, чого навчились на уроці.

— Про який твір згадували минулого уроку?

3) Хвилинка каліграфії (з використанням прийому «Очікування»).

— Ось послухайте зачин казки братів Грім «Білосніжка». (До речі, що таке зачин?)

...Одного дня серед зими, коли надворі сипав сніг, як біле пір'я, королева сиділа біля вікна й вишивала. Рама у вікні була з чорного дерева, і сніг проти неї здавався ще білішим. Задивилася королева на той сніг і вколола пальця голкою. Щоб не так боліло, вона виставила руку на холод за вікно, і на сніг упало три краплі крові. І ті червоні краплі були такі гарні на білому снігу, що королева подумала: «Якби в мене була дитина така біла, як сніг, така червона, як кров, і така чорна, як дерево на цій рамі».

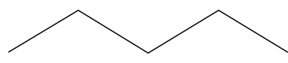
- Хто народився у королеви, як ви гадаєте, або знаєте? (Білосніжка)
- До цієї казки ми повернемося ще не раз.
- Хто був уважним? Скільки крапельок крові впало на сніг? (3)
- Це перший рядок каліграфічної хвилинки. (Учні прописують рядок цифри 3.)

— Отримайте завдання, пов'язане із числом 3. Виконайте завдання і запишіть утворені числа.

- Зменшіть на 3 кожне з чисел: 50; 30; 60; 80.
- Збільшіть на 3 кожне з чисел: 17; 27; 37; 47.

— Що спільного в цих числах?

Учні, які правильно виконали завдання, отримують перший символ.

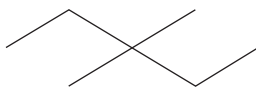

— За кожне правильно виконане завдання отримуватимете впродовж уроку цікаві символи. Що це за символи? (Відповіді учнів.)

4) *Встановіть взаємозв'язок. Гра «Знайди пару».* (Робота в парах з використанням прийому «Я — вчитель»).

$10 + 10 + 10$	$1 \cdot 5$
$1 + 1 + 1 + 1 + 1$	$15 \cdot 4$
$a + a + a + a$	$10 \cdot 3$
$15 + 15 + 15 + 15$	$a \cdot 4$

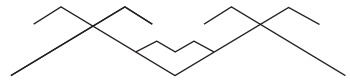
Учні, які правильно виконали завдання, отримують другий символ.

5) *Замініть приклади на додавання множенням (робота за рядами).*

- 1-й ряд — $8 + 8 + 8$
- 2-й ряд — $4 + 4 + 4 + 4$
- 3-й ряд — $9 + 9 + 9 + 9 + 9$

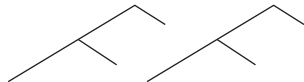
Учні, які правильно виконали завдання, отримують третій символ.

6) *Замініть приклади на множення прикладами на додавання. (Для учнів кожного ряду — по 1 прикладу.)*

$4 \cdot 3$	$3 \cdot 5$	$6 \cdot 2$

Учні, які правильно виконали завдання, отримують четвертий символ.

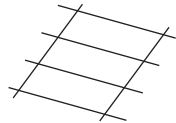

7) *Розв'язування задачі (робота в парах з використанням прийому «Обери відповідь»).*

У кожному кошику 12 кг яблук. Скільки яблук у трьох таких кошиках?

$12 + 12 + 12$	$12 \cdot 3$	$3 \cdot 12$

Учні, які правильно виконали завдання, отримують п'ятий символ.

8) *Фізкультхвилинка.*

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Повідомлення теми та мети уроку

— Про що нам необхідно дізнатися?

Гра «Знайди пару» (робота в парах з використанням прийому «Мозковий штурм»)

$$9 + 9 \qquad 12 \cdot 2$$

$$2 + 2 + 2 \qquad 1 \cdot 5$$

$$1 + 1 + 1 + 1 + 1 \qquad 9 \cdot 2$$

$$12 + 12 \qquad 2 \cdot 3$$

$$9 - 7 \qquad 2 \cdot 7$$

$$12 + 22$$

— Які вирази залишилися без пари? Чому?

$$9 - 7 \qquad 12 + 22 \qquad 2 \cdot 7$$

— Як називаються числа при відніманні? Знайдіть різницю.

— Як називаються числа при додаванні? Знайдіть суму.

— Як називаються числа при множенні?

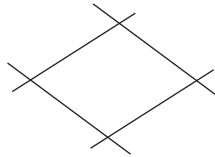
2. Мотивація навчальної діяльності (з використанням прийому «Синтез думок»)

- Я повинен розрізняти компоненти дій додавання, віднімання, множення, для того...

3. Робота за підручником (с. 91–92)

1) Усні обчислення.

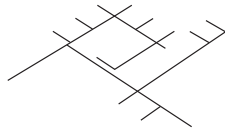
- С. 91, № 522 (фронтальна робота з використанням прийому «Мікрофон»).
Учні отримують шостий символ.

2) Робота над правилом.

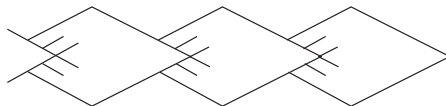
- С. 91, № 523 (фронтальна робота з використанням прийому «Коментування»).

Учні отримують сьомий символ.

3) Назви компонентів.

- С. 91; 92, № 524; 525; 526 (фронтальна робота з використанням прийому «Мікрофон»).

Учні отримують восьмий символ.

4) Складання і запис рівностей.

- С. 92, № 527 (робота в парах з використанням прийому «Навчаючи — вчусь»).

Учні отримують дев'ятий символ.

5) *Робота над логічною задачею.*

- С. 92, № 528 (робота в парах з використанням прийому «Я — вчитель»).

4. Бесіда про вишивку

- Чи здогадалися, що за символи ви отримували?
- Пригадайте, що робила на початку казки мама Білосніжки? (*Вишивала*)
- І ви сьогодні вишивали, бо отримували символи вишивки.

Пояснення значення кожного символу

Мотив	Графічне зображення
Вуж	
Рак	
Сова	
Овес	
Цуцики	
Купчак	
Виноград	
Сосонка	
Хрест	

— А чому саме вишивка була присутня на уроці математики? (Бо одним зі способів вишивання є вишивка хрестиком. Хрестик в математиці є одним із зображень дії множення. Вишивання — дивовижний, чарівний процес. З першого стібка і до кінця малюнка, вишивка — ваш окремий, власний світ, у якому під вашими руками народжується маленьке диво. Ви, здобуваючи знання, вишиваєте свою майбутню долю.)

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

1. Домашнє завдання

С. 92, № 529; 530.

Творче завдання

Придумайте свій орнамент, використовуючи отримані символи, та намалюйте.

2. Рефлексія

- Чого навчилися на уроці?
- Що таке множення?
- Як називаються числа при множенні?
- Сформулюйте та прочитайте будь-який приклад на множення, використовуючи математичне мовлення.
- Що особливо сподобалося на уроці?

Перегляд відеоролика «Це наше і це твоє. Вишивка»

УРОК 67. ПЕРЕСТАВНИЙ ЗАКОН МНОЖЕННЯ. ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕСТАВНОГО ЗАКОМУ МНОЖЕННЯ ПРИ ЗНАХОДЖЕННІ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ

Дата _____

Клас _____

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** актуалізувати знання учнів з теми «Множення. Переставний закон множення»; закріплювати обчислювальні прийоми додавання і віднімання; розвивати вміння розв'язувати задачі на множення;
- **формування ключових компетентностей:**
 - уміння вчитися:** розвивати вміння організовувати своє робоче місце, планувати власні дії, оцінювати свою роботу та діяльність однокласників; розвивати пізнавальний інтерес;
 - комунікативної:** розвивати математичне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання з використанням математичних термінів;
 - соціальної:** розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу, докладати власних зусиль для досягнення спільного результату;
 - громадянської:** розширити знання учнів про математику як науку.

Тип уроку: комбінований.

Основні терміни і поняття: переставний закон множення.

Міжпредметні зв'язки: основи здоров'я.

Обладнання: картки із завданнями.

ХІД УРОКУ

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1. Організація класу

2. Повідомлення теми і мети уроку

— Сьогодні продовжуємо вивчати тему «Множення».

3. Мотивація навчальної діяльності (з використанням прийому «Незакінчене речення»)

- Множення потрібне мені для того, щоб...

4. Актуалізація опорних знань

1) Усні обчислення.

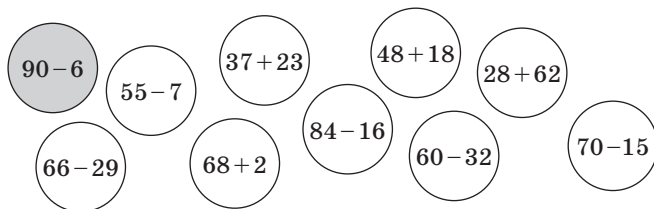
- а) Назвіть компоненти дій (фронтальна робота з використанням прийому «Мікрофон»).

$$3 \cdot 4 = 12$$

$$5 \cdot 6 = 30$$

$$2 \cdot 3 = 6$$

- б) Кругові приклади (фронтальна робота з використанням прийому «Коментування»).

- в) Обчислення виразів (фронтальна робота з використанням прийому «Я — вчитель»).

$$63 - (15 + 18) =$$

$$24 + (12 + 29) =$$

$$17 + (73 - 54) =$$

$$(26 + 54) - 39 =$$

$$(62 - 17) + 28 =$$

$$90 - (84 - 62) =$$

2) *Каліграфічна хвилинка.*

— Перший рядок — число 63. (Учні прописують рядок.)

— Запишіть сусідів цього числа. (Учні прописують рядок чисел 62 і 64.)

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Опрацювання навчального матеріалу

1) *Математичний диктант.*

- Число 18 збільшити на 28. (46)
- Число 76 зменшити на 45. (31)
- Знайти суму 45 і 43. (88)
- Знайти різницю 45 і 43. (2)
- На скільки 60 більше 48? (12)
- Знайти суму чисел 15 і 35. (50)
- Знайти різницю чисел 35 і 15. (20)
- На скільки 90 більше 9? (81)

2) *Фізкультхвилинка.*

3) *Робота за підручником (с. 93–94).*

- а) Записати у вигляді суми й обчислити — с. 93, № 531 (фронтальна робота з використанням прийому «Мікрофон»).
- б) Обчислення значень виразів — с. 93, № 532 (робота в парах з використанням прийому «Навчаючи — вчусть»).
- в) Перестановка множників — с. 93, № 533; 534 (фронтальна робота з використанням прийому «Я — вчитель»).
- г) Робота над задачами.
 - С. 93, № 535 (робота в малих групах з використанням прийому «Два — чотири — всі разом»).
 - С. 93, № 536 (робота в парах).
- г) Порівняння — с. 93, № 537 (індивідуальна робота з використанням прийому «Тихе опитування»).

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

1. Домашнє завдання

С. 94, № 538; 539.

2. Рефлексія (з використанням прийому «Незакінчене речення»)

- На сьогоднішньому уроці я дізнався(лася) ...
- На цьому уроці я похвалив(ла) би себе за...

Самооцінювання результатів навчальної діяльності учнів (з використанням прийому «Світлофор настрою»)